

KANNANOTTO 27.9.2017**Tieto Kelan tulkkaukspalveluiden muutoksista ei tavoittanut puhevammaisia palvelun käyttäjiä**

Vammaisten henkilöiden tulkkaukspalveluun on tulossa merkittäviä muutoksia vuoden 2018 alussa. Tieto muutoksista ja tulkkaukspalvelun hankinnan vaikutuksista ei ole tavoittanut puhevammaisia palvelun käyttäjiä.

Kela tiedottaa palvelusta ja muutoksista vain internetsivuillaan. Osa tiedotteista on saatavilla myös viitottuna, mutta se ei auta puhevammaista palvelun käyttäjää. Suurella osalla puhevammaisista ihmisistä on paitsi vaikeuksia ilmaista itseään puheella, myös vaikeuksia lukemisessa. Lisäksi vain osalla heistä on käytössään tietokone ja tiedon löytäminen Kelan sivuilta on heille haasteellista.

Nyt Kela jättää lähes kolmasosan palveluiden käyttäjistä tiedotuksen ulkopuolelle. Puhevammaiset ihmiset eivät ole reagoineet juurikaan tulkkaukspalveluiden kilpailutukseen tai tuleviin muutoksiin. Tieto ei ole tavoittanut heitä kuten se on tavoittanut viittomakieliset palvelun käyttäjät. Esimerkiksi Ylen viittomakieliset uutiset ovat nostaneet tulkkaukspalveluiden muutokset nopeasti näkyville.

Tiedon puute oli yksi palvelun käyttämättömyyden syistä myös Kehitysvammaliiton Kelalle toteuttamassa selvityksessä, jossa kartoitettiin syitä sille, miksi puhevammaiset ihmiset eivät käytä heille myönnettyä tulkkaukspalvelua.

Varmin tapa saavuttaa asiakas on edelleen postissa lähetetty selkokielineen kirje, jonka lukemiseen henkilö saa apua tulkilta tai muilta läheisiltä. Kelan tulee kehittää tiedotusta myös puhevammaisille palvelun käyttäjille.

Kelan toteuttama tulkkaukspalveluiden kilpailutus karsi merkittävästi viittomakielen tulkkeja. Puhevammaisten tulkkien määrä pysyy samana kuin edellisessä vuoden 2014 kilpailutuksessa, vaikka asiakkaiden määrä on näiden vuosien aikana lisääntynyt sadoilla. Tämä herättää huolta tulkkien saatavuudesta.

Muutos vaikuttaa merkittävästi niiden puhevammaisten ihmisten elämään, joiden tulkki vaihtuu ja jotka eivät enää voi käyttää tutun tulkin palveluita. Perehtyminen puhevammaisen ihmisen kommunikointitapaan voi kestää pitkään eikä luottamusta toiseen synny aina hetkessä. Puhevammaisten ihmisten kohdalla jatkuva kilpailuttaminen voi pahimmillaan johtaa siihen, että he eivät enää käytä tulkkaukspalvelua, mikä taas voi johtaa sosiaaliseen yksinäisyyteen ja syrjäytymiseen yhteiskunnasta.

Lisätietoa: Tikoteekin kehittämispäällikkö Eija Roisko, Kehitysvammaliitto, p. 09 3480 9373, eija.roisko@kvf.fi

Helsingissä 27.9.2017

Marianna Ohtonen
toiminnanjohtaja

Eija Roisko
Tikoteekin kehittämispäällikkö